

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

23. An si quis unica coluntate voluisset plures homines occidere; aut
pluries ad mulierem accedere, &c. teneatur hanc circumstantiam confiteri?
Et quid est dicendum, si quis unico actu volunta[t]is ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Sup. hoc in
decimo in
Ref. pateri
ta §. exto. &
sup. in Ref.
15. & c.

Sup. his duo-
bus seqq. in
tom. 5. tr. 2.
Ref. 53. ad
med. vers. aut
in iudice.

Sup. hoc Re-
ligioso in
Ref. pateri-
ta. §. Et tunc.
ad lin. 5. &
inf. in Ref.
26. §. Circa
hoc ante me-
dium. v. no
peccat. & in
Ref. 97. §.
Dices paulo
post initium.
vers. Confir-
matur.

Sup. hoc in
Ref. not. pri-
mae huius
Ref.

Sup. hoc inf.
in Ref. 25. &
in Ref. 27. a
lin. 5. vers. In-
fero quinto.
& in fin. Ref.
117. & in
Ref. 118. &
167. §. in Ref.
39. & sup. in
Ref. 15. §. pe-
nult. & vlt.

pliare numerum personarum, vt quando aliquis co-
ram multis peccauit, vel turpia loquutus est. Et hac
omnia docet Pater Leandrus vbi su praecui adde Tam-
burinum in *Opusculo de Confessione lib. 2. cap. 1. §. 8. & 9.*
quae satis plausibilia erunt confessariis, & peniten-
tibus. Sed ego in meo tractatu de circumstantiis plu-
res de dictis casibus non admitto. Et secundum do-
ctrinam Leandri, quis dicere posset probabile esse,
Iudicem, qui simul duos homines extraheret ab Ec-
clesia, vnicam censuram incurtere; & eum, qui eo-
dem tempore simul duos excommunicatos alloque-
retur, vnicam etiam incursum censuram. Et ex eo-
dem principio videtur inferri, Religiosum habentem
rem cum Religiosa, vnum tantum committere pecca-
tum contra Religionem & sufficere si in confessione
dicat commisisse fornicationem sacrilegam, seu con-
tra castitatis votum; nec aliquam video disparitatem
inter circumstantiam coniugij tenentis se ex parte
vtriusque coeuntis, & voti ex parte eorumdem se-
nentis, nihilominus illationem hanc in Authoribus
hucusque non reperit: id enim profecto mirum est in
praedicto principio, quod illius patenti pro conclu-
sione legitime ex illo deducta nouam semper qua-
estione mouent hanc admitentes, illam negantes,
& de pluribus dubitantes.

2. Sed vt verum fatear, licet opinio affirmatiua cir-
ca difficultatem in titulo huius resolutionis propo-
sitam, sit satis probabilis; nam illam tenet Suarez, Fa-
gundez, & alij viri docti; tamen magis mihi placet
opinio negatiua; nempe peccata multiplicari nume-
ro quoties multiplicatur obiecta, ita vt si eodem
actu quis quatuor feminas concupiscat, quatuor
committat peccata, vel si in tres personas maledicta
coniciat, tria committat peccata; & ita teneatur ex-
plicare numerum personarum, in quas maledicta con-
iecit. Ita Valquez, Granadus, Tannerus Hentiquez,
& alij, quos nouissime citat, & sequitur Doctissimus
Pater Quiedus in *part. 2. D. Thom. tr. 6. cont. 5. punct.
7. n. 122.* qui sic probat suam sententiam: In eandem
numero physicam actionem possunt coincidere duae
malitiae specie distinctae, vt admittunt omnes in for-
nicatione coniugati; ergo & duae malitiae numero
distinctae. Dices malitiae specie distinctas non posse
in vnum coalescere, & id posse malitias numero di-
stinctas. Ex hac solutione argumentum desumo ad
meam probandam sententiam. Duae fornicationes,
seu duo homicidia non possunt in vnum coalescere:
ergo nec malitiae ex illis desumptae. Confirmatur: si
quis ad meretricem accederet, animo committendi
duas fornicationes, & vnam immediate post aliam
absque vlla interruptione committeret, etiam si ex vi
eiusdem voluntatis actus in quo semper perstitisset,
vtraque fornicatio procederet, duplex peccatum com-
mitteret; quia quaelibet fornicatio est quoddam vo-
tum completum, & absolutum in seipso terminatum,
& perfectum, & ita dum ad aliam procedit, nouum
aliud committit peccatum, quod affirmat Suarez de
*Penit. disp. 22. sect. 5. n. 34. & de censuris in genere
disp. 2. sect. 5. num. 8.* Ergo animus committendi has
fornicationes tendit in duo peccata externa numero
distincta; ergo habet duplicem malitiam. Confirma-
tur: actus externus, & internus efficax eadem malitia
indiuisibili indiuisibiliter afficiuntur, quia faciunt
vnum in genere moris; ergo si datur duplex malitia
externa, aff. ctus efficax ex se tendens in vtramque,
habebit duplicem malitiam. Deinde sequeretur ex
sententia Soarii, eum qui vno actu decernit duplicem
fornicationem, & ex vi eiusdem actus interni perma-
nentis vtramque incontinenti exercet, vnicum pecca-
tum committere, cuius oppositum affirmat idem
Soarius locis citatis, propter rationem modo datam.

3. Ex his infert Quiedus, eum qui simul decernit
plures committere fornicationes, plures homines oc-
cidere, in plures personas maledicta iacere, plu-
ribus simul eodem reuelato delicto honorem detra-
here, tot peccatis numero distinctis peccare, seu tot
malitiis numero distinctis in confessione necessariis
aperiendis, in quantum fieri poterit, quot sunt ob-
iecta, circa quae illius versatur actus. Idem dicendum
videtur de eo, qui simul eodem dicto, in plures San-
ctos blasphematur. Sed de his omnibus remitto me ad
ea, quae dixi in dicto tractatu de circumstantiis.
4. Et tandem non deferam hic apponere verba Ca-
stri Palai, *to. 4. tr. 23. punct. 9. n. 8.* vbi sic ait: Salas &
Valquez affirmant, te non esse obligatum in peccato
furti numerum dominorum declarare; quia ex eorum
multiplicitate non videtur peccatum multiplicari,
cum sit eadem priuatio domini, idemque damnum
tamen plures illud patiantur, in quo est latum discreti-
men ab eo, qui vno actu plures occideret, vel vulnera-
ret, vnicoque verbo flamm plurium laederet; vel id
praestare vellet, quia occisiones, vulnerationes, fame-
que laesiones distinctae sunt, & vna ab alia non pendet
nisi in causa, & consequenter voluntas illorum multi-
plex est moraliter pro multiplicate damni inferendo.
Debet ergo in confessione manifestari. Ita ille, cui ad-
de Trullenchi de *Sac. lib. 4. c. 6. dub. 4. n. 7. & 27.* cum
Elcobar in *Theol. moral. tr. 7. Exam. 4. cap. 7. n. 6.*

RESOL. XXIII.

An si quis vnica voluntate voluisset plures homines
occidere; aut plures ad mulierem accedere, & c. te-
neatur hanc circumstantiam confiteri?
Et quid est dicendum, si quis vnico actu voluntatis vel-
let plures occidere, quorum vnus est Pater proprius,
alter Sacerdos, & alter secularis?
Et quid, si vnico actu voluntatis quis desideraret, & de-
lectaret se de tribus feminis quarum vna esset Mo-
nialis, altera coniugata, & alia soluta?
Et an secus sit dicendum, & sentiendum, si omnes tres
essent solutae, coniugatae, aut Moniales?
Idem erit in casu, quo quis vnico actu voluit omittere
Officium diuinum per mensem: vel ieiunium per
vnam Quadragesimam, quod sufficit, si dicat in con-
fessione se voluisse frangere, ieiunium, vel officium
diuinum non perfoluere, & c. Ex part. 1. tr. 7. Ref. 17.

§. 1. **A**ffirmatiue respondent Doctores, qui pu-
tant in eodem actu esse posse duplicem
malitiam solo numero differentem, vt docet Valquez,
vbi inf. a Et exemplum erit in illo, qui vno actu odij
feratur in decem homines: committeret enim vnum
peccatum physicum, in quo essent decem malitiae mo-
rales numero distinctae; quia sunt decem obiecta in-
tegra quorum quodlibet ex se aptum esset continere
vnum peccatum: sunt enim decem iniuriae diuersae
numero, quae fierent decem distinctis hominibus; si-
cut, qui vno ictu occideret decem homines, faceret
vnum peccatum physicum, ratione vnus actionis, in
quo essent decem malitiae homicidij.

2. Sed contrariam sententiam tenet Suarez in *3. p.
to. 4. disp. 22. sect. 5. n. 35.* & alij, qui putant, huiusmo-
di obiecta diuersa numero, materialiter, & physice fa-
cere tantum actum peccati grauiorem, esse autem vnum
obiectum formaliter, & moraliter; ideo, licet singula
si per se sumantur, possint dare malitiam numero di-
uersam; tamen quatenus omnia coniunguntur in vno
actu hic, & nunc, nullum ex iis per se illam confert,
sed omnia simul per modum vnus concurrunt ad vnum,
& eandem malitiam. Itaque ex hac secunda opinione
apparet, obiecta diuersa numero non multiplicare
peccata: sed tantum aggravare, & ideo secundum illam
dicendum

dicendum est. talem circumstantiam non esse in Confessione aperiendam, vt rectè notauit, licet ipse contrariam sententiam teneat, Valquez in 3. part. tom. 4. quæst. 91. art. 1. c. dnb. 4. num. 8. vbi sic asserit: Hoc dixerit in opinione hac, quam credo probabiliorem, in eodem actu esse posse duplicem malitiam solo numero differentem, cuius contrariam non existimo improbabilem: & secundum illam, qui eam sequuntur tenentur dicere, eam circumstantiam non esse necessariam in Confessione explicandam.] Ita Valquez.

3. Et idem ex neotericis docuit hanc sententiam, ex nostris P. Megala in 1. part. lib. 5. cap. 12. num. 4. vbi expressè aduersus Azorium probat, quòd si aliquis vnico actu voluntatis decem homines occidere velit, non tenetur quantitatè huius casus in Confessione explicare: quia, præter rationes adductas, sicut vnicus & indiuisibilis actus charitatis erga decem homines vnica, & indiuisibilem charitatem habet; ita vnicus, & indiuisibilis actus odij erga totidem homines, vnica, & indiuisibilem habet malitiam: sed, qui vnico actu voluntatis decem homines vellet occidere, vnico actu odij haberet: ergo sufficeret, hanc tantum in Confessione explicare. Nisi tamen vnico actu voluntatis vellet plures occidere, quorum vnus est pater proprius, alter Sacerdos, alter secularis: in quo casu vnico committeret peccatum; sed plures habens deformitates, scilicet homicidij, parricidij, & sacrilegij. Sicut qui vno actu voluntatis desideraret, & delectaret se de tribus foeminis, quarum vna esset Monialis, altera coniugata, & altera soluta: secus, si omnes tres essent solutæ, vel coniugatæ, vel Moniales: nam in hoc vltimo casu, non autem in primo, sufficit, si penitens dicat, se moralem delectationem habuisse super Moniali, vel soluta, vel coniugata: & non erit necessariū dicere, delectationem fuisse super tres Moniales, vel tres solutas, vel tres coniugatas: quia, vt dictum est ex sententia supradictorum DD. obiecta tantum diuersa numero non multiplicant peccata, sed aggrauant. Et idem dicendum erit secundum hos DD. in casu, quo quis vno actu voluit omittere Officium per mensem, vel ieiunium per totam Quadragesimam: sufficeret enim, si diceret in Confessione, se voluisse frangere ieiunium, vel Officium non persolvere. His tamen non obstantibus, puto, contrariam sententiam Valquez amplectendam esse, & ita in praxi obseruari, & docet nouissimè Granado in part. 2. D. Thoma. contr. 7. tr. 2. disp. 5. n. 10. & Malden- sium etiam in p. 2. q. 29. art. 4. disp. 99.

RESOL. XXIV.

An qui vnico voluntatis actu vult plures homines occidere, committat plura peccata? Et quid in predicto casu, si vnus esset Pater proprius, alius Sacerdos, alter vero secularis? Ex part. 7. tr. 11. & Misc. 2. Ref. 32.

Hanc sententiam alibi pertractaui, & quia questio est difficilis non desinam hic apponere opinionem Ioannis Caramueli in Regulam D. Benedicti, disp. 62. num. 910. vbi sic ait: Vnitas moralis defumitur ab actu voluntatis, non à re physica. Hinc patet, duo esse peccata, velle eundem hominem occidere diuersis actibus. Puta, si Petrus vellet interficere Ioannem & postea voluntatem hanc retractatam iterum excitaret; quia licet Ioannes in esse physico sit vnus, prout in voluntate Petri est, est duplex: fuit enim obiectum duorum actuum. Hinc patet, etiam esse vnico peccatum, velle vnico voluntatis actu occidere duos; quia, licet hi sint plures in genere physico, in voluntate sunt per modum vnus;

nam vnus actus non datur nisi vnico obiectum: unde, licet velle occidere duos sit maius peccatum, quam velle occidere vnum, non tamen est duplex peccatum. Quare in mea sententia, quæ tenet circumstantias, maximè aggrauantes, non esse in confessione aperiendas, si fieret illi in confessione dicere, volui semel occidere; quia non voluerat bis, vt supponitur; quod autem voluerit vnum, aut quatuor actum aggrauat, sed non multiplicat, & ita solum est extensio materialis, nec est opus vt explicetur. Ac propterea volens vnico voluntatis actu occidere Patrem suum, & vnico Sacerdotem, deberet in Confessione dicere: Volui semel occidere, & erat in hoc actu circumstantia Parricidij, & sacrilegij; nec teneretur explicare, vtrum idem esset Pater qui Sacerdos, an diuersus; quia Parricidium, & sacrilegium, sunt circumstantiæ mutantes speciem, ideoque necessario manifestandæ Confessario: quod autem iste Sacerdos, & Pater distinguantur in esse physico vel non, est quid peccato materiale. Ita Caramuel; cuius doctrinæ multum fauet Cardinalis de Lugo de Sacra. Pœnit. disput. 16. sect. 4. num. 135. & seq. Licet postea num. 141. asserat voluntatem occidendi plures communiter non explicari bene in confessione dicendo feci homicidium, aut habui voluntatem homicidij: Et nouissimè opinionem Caramueli tanquam probabilem admittit Ioann. Machadus de Perfecto Confess. tom. 1. lib. 2. part. 1. tract. 2. docum. 1. num. 3.

RESOL. XXV.

An qui successiue, & vno impetu ter, v.g. fornicaretur, committat tria peccata, vel vnum? Et pro firmanda doctrina huius questionis alij diuersi casus adducuntur in textu huius Resolutionis, sed iam omnes in suis proprijs Resolutionibus in hoc tractatu discutuntur, vel iam sunt discussi: Ex part. 11. tr. 1. & Misc. 1. Ref. 2.

Vnum tantum peccatum committere nominatim contra me contendit probare sapientissimus & amicus Ioannes Caramuel in Theologia fundamentali fundam. 29. numero 494. vbi sic ait: Si quis vnico luxuriæ impetu ad multas foeminas accederet, & à fortiori si pluries ad eandem, vnico peccatum committeret: Quod etiam dici debet, si dialecticari velimus; sed quid est vnus luxuriæ impetus? Videretur ille qui vna nocte suæ Amasiæ condormit; vnico luxuriæ impetu commotus esse: Hanc opinionem tenet Zanardus Dominicanus, qui in direct. Confess. part. 1. de sacrament. pœnit. cap. 18. fol. 204. docet, qui tota nocte Amasiam habuit apud se, non debere dicere, ego eam cognoui tot vicibus, sed feci quod potui, modò non habuerit interruptionem mentis, vel operis. Legunt Zanardum aliqui, & nesciunt cur obliget ille penitentem ad dicendum, feci quod potui, cum videatur penitens ex eiusdem fundamentis satisfacere dicens, semel sum fornicatus, legit illum Diana part. 3. tract. 4. resol. 67. & ait (sed fallitur; nam opera illa consummata sunt distincta peccata in Confessione aperienda: nec vnico respicit, & ordinatur ad alterum. Ergo, &c.) sed quid Zanardo Diana, si referret opinionem, docentem eum, qui consequenter multas blasphemias euomit vnico peccatum committere, & adderet (ita Diana part. 3. tract. 4. resol. 163. sed fallitur; Nam singulæ blasphemias, sunt singulæ, diuersæ iniuriæ, diuersæ actiones peccaminosæ; & diuersa peccata, & in confessione aperienda; Vna enim blasphemia nullo modo ordinatur ad

Sup. hoc in Resol. 1. not. præterite in eod. §. ante medium & post mediū.

Sup. hoc sup. in Ref. 15. §. Sed & in alijs §§. eius annot. & lege etiam Resol. not. seq.

Sup. hoc inf. in Ref. 118. & in alijs Ref. §§. eius annot.

Quæ hic est inf. Ref. 165. §. In Ref. 39. &c.

Quæ hic est inf. Ref. 29. in eius §. vlt. & in alijs eius not.